TỌA ĐÀM

KHU BẢO TỒN THIÊN NHIÊN TRƯỚC LÀN SÓNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở VIỆT NAM

Hà Nội, ngày 04/10/2017

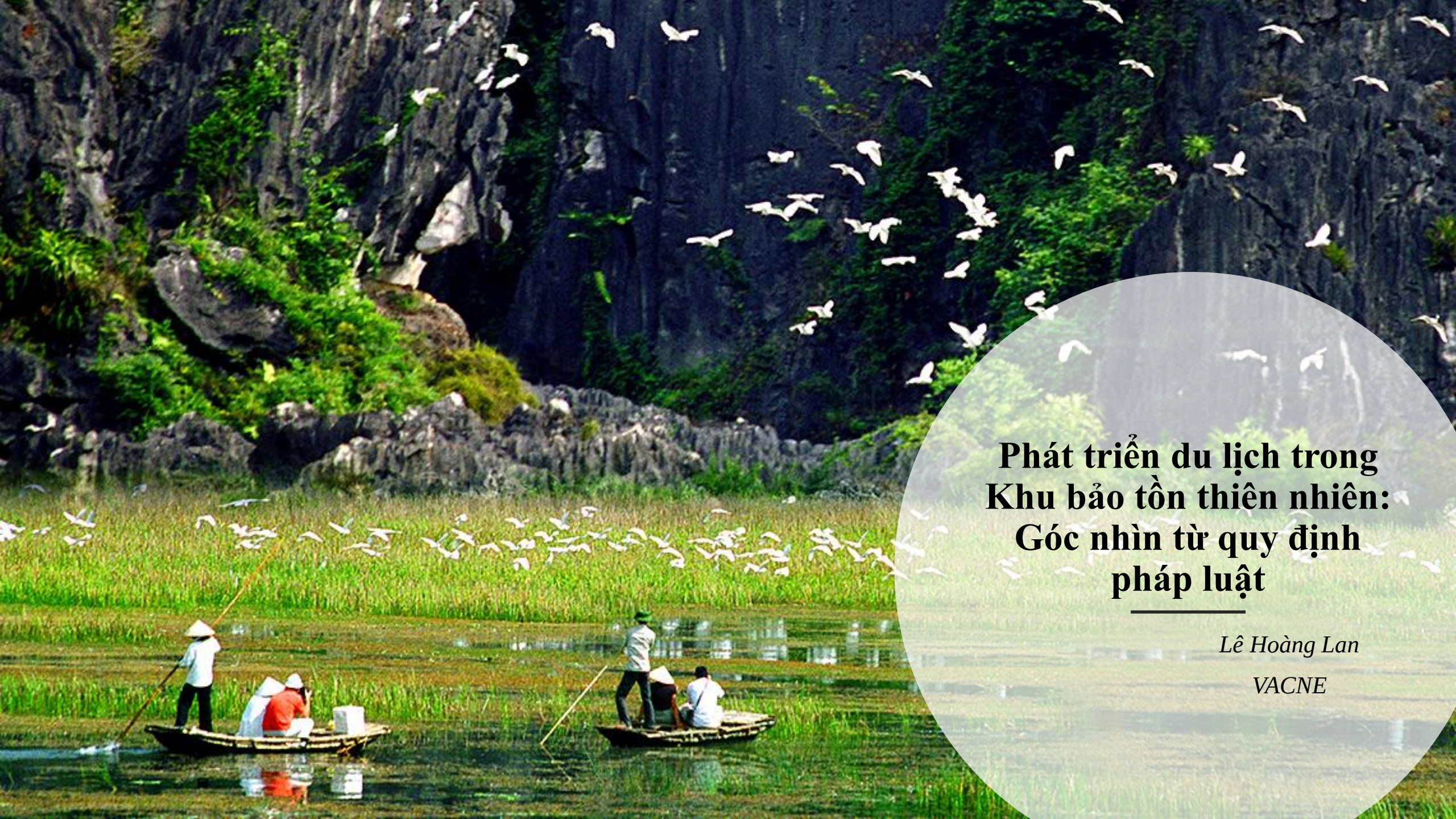

Phát triển du lịch trong Khu bảo tồn thiên nhiên: Góc nhìn từ quy định pháp luật

Lê Hoàng Lan

VACNE

Quy định khi lập dự án liên quan đến KBT: lựa chọn địa điểm và ĐTM

Luật Đa dạng sinh học 2008

Điều 7. Những hành vi bị nghiêm cấm về đa dạng sinh học

1. Xây dựng công trình, nhà ở ***trong phân khu bảo vệ nghiêm ngặt*** của khu bảo tồn, trừ công trình phục vụ mục đích quốc phòng, an ninh; xây dựng công trình, nhà ở trái phép ***trong phân khu phục hồi sinh thái*** của khu bảo tồn.
2. Điều tra, khảo sát, thăm dò, khai thác khoáng sản; chăn nuôi gia súc, gia cầm quy mô trang trại, nuôi trồng thuỷ sản quy mô công nghiệp; cư trú trái phép, gây ô nhiễm môi trường ***trong phân khu bảo vệ nghiêm ngặt và phân khu phục hồi sinh thái*** của khu bảo tồn.

Luật Bảo vệ môi trường 2014

Điều 18. Đối tượng phải thực hiện đánh giá tác động môi trường

1. Đối tượng phải thực hiện đánh giá tác động môi trường:

b) Dự án ***có sử dụng đất của khu bảo tồn thiên nhiên***, vườn quốc gia, khu di tích lịch sử - văn hóa, khu di sản thế giới, khu dự trữ sinh quyển, khu danh lam thắng cảnh đã được xếp hạng;

2. Chính phủ quy định danh mục dự án quy định tại điểm b và điểm c khoản 1 Điều này.

Nghị định 18/2015/NĐ-CP: Phụ lục II. Đối tượng phải thực hiện đánh giá tác động môi trường:

- Dự án ***có sử dụng đất của vườn quốc gia***, khu bảo tồn thiên nhiên, khu di sản thế giới, khu dự trữ sinh quyển; dự án có sử dụng đất của khu di tích lịch sử - văn hóa hoặc khu danh lam thắng cảnh đã được xếp hạng cấp quốc gia;
- Dự án làm ***mất rừng; chuyển đổi mục đích sử dụng đất rừng***; chuyển đổi mục đích sử dụng đất trồng lúa

Quy định giảm thiểu tác động tiêu cực đến ĐDSH: bồi thường thiệt hại

Luật Đa dạng sinh học 2008

Điều 75. Bồi thường thiệt hại về đa dạng sinh học

1. Tổ chức, cá nhân xâm hại khu bảo tồn, cơ sở bảo tồn đa dạng sinh học, giống cây trồng, vật nuôi, vi sinh vật và nấm đặc hữu, có giá trị, loài thuộc Danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ, hành lang đa dạng sinh học thì phải ***bồi thường thiệt hại*** theo quy định của pháp luật.

2. Việc bồi thường thiệt hại do ô nhiễm, suy thoái môi trường gây ra đối với đa dạng sinh học được thực hiện theo quy định của pháp luật.

3. Tiền bồi thường thiệt hại về đa dạng sinh học cho Nhà nước được đầu tư cho hoạt động bảo tồn và phát triển bền vững đa dạng sinh học theo quy định của Luật này và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

Luật Bảo vệ môi trường 2014

Điều 4. Nguyên tắc bảo vệ môi trường

8. Tổ chức, hộ gia đình, cá nhân gây ô nhiễm, sự cố và suy thoái môi trường phải ***khắc phục, bồi thường thiệt hại*** và trách nhiệm khác theo quy định của pháp luật.

Điều 35. Bảo vệ môi trường trong điều tra, đánh giá, lập quy hoạch sử dụng tài nguyên thiên nhiên và đa dạng sinh học

1. Các nguồn tài nguyên thiên nhiên và ĐDSH phải được điều tra, đánh giá thực trạng, khả năng tái sinh, giá trị kinh tế để làm căn cứ lập quy hoạch sử dụng hợp lý; xác định giới hạn cho phép khai thác, mức thuế tài nguyên, phí bảo vệ môi trường, ký quỹ phục hồi môi trường, ***bồi hoàn đa dạng sinh học***, bồi thường thiệt hại về môi trường, các biện pháp khác để bảo vệ tài nguyên và môi trường.

Quy định giảm thiểu tác động tiêu cực đến ĐDSH

Thông tư 27/2015/TT-BTNMT

Phụ lục 2.3. Cấu trúc và nội dung của báo cáo ĐTM

Đánh giá, dự báo tác động của mất rừng, thảm thực vật, động vật hoang dã, tác động đến hệ sinh thái nhạy cảm, suy thoái các thành phần môi trường vật lý và sinh học; biến đổi đa dạng sinh học và đề xuất biện pháp giảm thiểu tác động tương ứng

Thông tư 24/2013/TT-BNNPTNT

Điều 2. Điều kiện chuyển mục đích sử dụng rừng sang mục đích khác

Việc chuyển mục đích sử dụng rừng sang mục đích khác chỉ được thực hiện khi :

2. Có phương án ***trồng rừng thay thế*** diện tích rừng chuyển sang mục đích khác, với diện tích trồng rừng thay thế ít nhất bằng diện tích rừng chuyển sang mục đích khác được cơ quan nhà nước có thẩm quyền phê duyệt; hoặc có chứng từ nộp tiền trồng rừng thay thế.

Điều 3. Lập, đề nghị phê duyệt phương án trồng rừng thay thế diện tích rừng chuyển sang mục đích khác

1. Tổ chức, cá nhân là chủ dự án có chuyển mục đích sử dụng rừng sang mục đích khác chịu trách nhiệm tổ chức lập phương án trồng rừng thay thế trình UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương phê duyệt. Trường hợp, diện tích rừng chuyển sang mục đích khác nằm trên địa bàn nhiều tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thì lập các phương án riêng đối với từng tỉnh.

Điều 6. Giải quyết trồng rừng thay thế trong trường hợp địa phương không còn quỹ đất trồng rừng thay thế

1. Trường hợp, địa phương cấp tỉnh có diện tích rừng chuyển sang mục đích khác nhưng không còn hoặc không còn đủ quỹ đất để trồng rừng thay thế, thì Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phải lập văn bản đề nghị Bộ NNPTNT ***bố trí trồng rừng thay thế ở địa phương khác***.

3. Trường hợp chủ dự án không có điều kiện tổ chức trồng rừng thay thế, phải lập báo cáo rõ lý do, đề nghị Bộ NNPTNT chấp thuận ***nộp bằng tiền***.

4. Quỹ Bảo vệ và Phát triển rừng Trung ương tiếp nhận số tiền quy định tại Khoản 3 của Điều này do chủ dự án nộp, ***quản lý, giải ngân theo phê duyệt Bộ NNPTNT để trồng rừng***.

Một số bất cập trong ĐTM của các dự án phát triển du lịch trong KBT

- Hiện trạng sử dụng đất và vai trò của Ban Quản lý KBT chưa được phân tích đầy đủ và tương xứng
- Mối liên quan với các dự án du lịch xung quanh chưa được chú ý
- Thiếu thông tin về hiện trạng dịch vụ hệ sinh thái và các tác động đến dịch vụ hệ sinh thái
- Áp dụng biện pháp giảm thiểu tác động đến ĐDSH thông qua hoàn trả diện tích đất có rừng bị chuyển đổi là chỉ chú ý đến số lượng (diện tích rừng) mà chưa chú ý đến chất lượng, tức là giá trị ĐDSH của rừng bị mất, do đó không đảm bảo thực hiện đúng và đầy đủ nguyên tắc bảo tồn ĐDSH, đặc biệt là không đảm bảo nguyên tắc "không mất giá trị thực" về thành phần loài, cấu trúc sinh cảnh, chức năng hệ sinh thái và giá trị sử dụng, giá trị văn hóa liên quan đến ĐDSH

Bồi hoàn trong hệ thống cấp độ giảm thiểu tác động tiêu cực đến ĐDSH
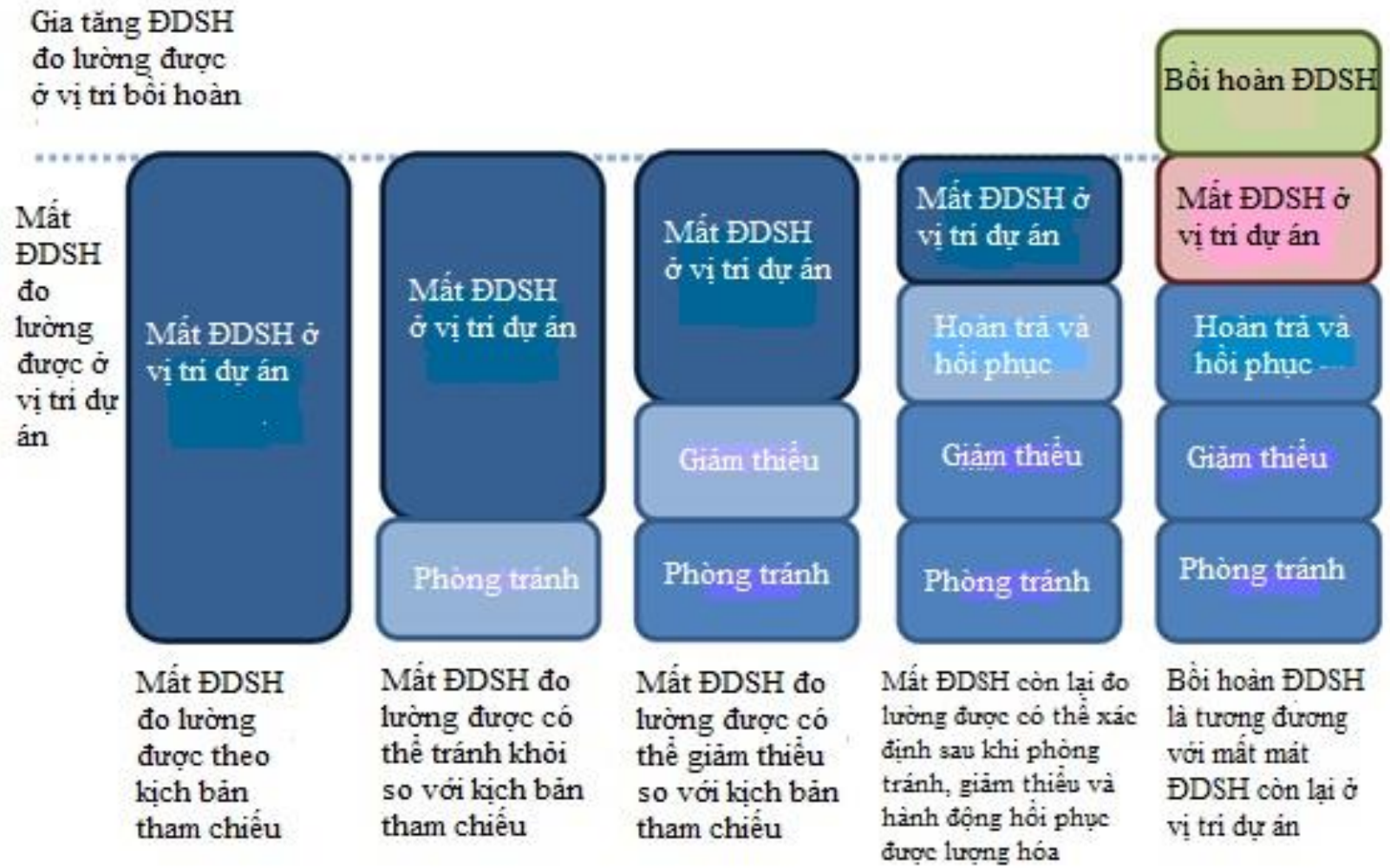
Bồi hoàn đa dạng sinh học là biện pháp được thiết kế để đền bù cho các tác động tiêu cực đến ĐDSH do thực hiện các dự án phát triển sau khi đã thực hiện các biện pháp phòng ngừa và giảm thiểu phù hợp, nhằm mục đích đạt được các kết quả bảo tồn tốt hơn và không gây tổn thất tới giá trị thực của ĐDSH